

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Výchovná opatření a přestupky na úseku sociálně-právní ochrany dětí - *Změny v ukládání výchovných opatření a řešení přestupků podle nové právní úpravy*“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republika

Termín a místo konání: 24. října 2025 od 9:00 do 15:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Výchovná opatření představují tradiční součást českého právního řádu, který jak v minulé, tak i v současné době umožňoval civilním soudům a orgánům sociálně-právní ochrany dětí tento institut využít. V současné době však jeho užití působí značné aplikační a zejména interpretační obtíže. Tyto nedostatky se týkají zejména základní terminologie a hierarchie výchovných opatření, resp. nárůstu jednotlivých oprávnění, k nimž nepřímo v závislosti na rekodifikaci soukromého práva došlo. Jedná se v první řadě o skutečnost, že **výchovná opatření svědčí nejen orgánům veřejné moci, ale i samotným rodičům dítěte**. Užití opatření orgány veřejné moci přichází v úvahu teprve tehdy, není-li možné nebo alespoň účelné provedení uvedených opatření ze strany rodičů. Aplikační obtíže rovněž působí **rozdělení kompetencí mezi civilní soudy a orgány sociálně-právní ochrany**. Druhé jmenované orgány tak působí buď jako zástupci nezletilého dítěte v soudním řízení, nebo jako rozhodující orgány v samostatném správním řízení. Cílem tohoto programu proto je vymezit hierarchii výchovných opatření v závislosti od

subjektu, který je užívá, a od cíle, jehož má být dosaženo. Nedílnou součástí bude podrobný rozbor soudního i správního řízení, v nichž orgán sociálně-právní ochrany plní nezastupitelnou úlohu. V neposlední řadě se soustředí rovněž na možnosti přezkumu rozhodnutí soudů nebo orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Novela občanského zákoníku a ZŘS účinná od 1. 1. 2026 míří hlavně do rodinně-právního rámce: výslovně akcentuje nepřímý styk a oboustranné informování mezi dítětem a rodiči, posiluje participaci dítěte a **vymezuje hranice výchovy zákazem tělesných trestů, duševního strádání a ponižujících opatření**. Samotný správní řád ani přestupkový rámec novela přímo nepřepisuje, ale **zásadně ovlivňuje hodnoticí kritéria OSPOD a obsah podkladů** pro řízení ve věcech péče, styku a výživného i pro přestupková řízení na úseku SPOD. Cílem školení je ukázat, jak tyto civilní mantinely po 1. 1. 2026 promítnout do volby a odůvodnění výchovných opatření, kdy a jak pracovat s přestupky na úseku SPOD, jak nastavit důkazní minimum a jak vše přezkoumatelně zdokumentovat.

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- rozlišit, co se po 1. 1. 2026 reálně mění v civilní rovině a co zůstává stejné v přestupkové a správní praxi OSPOD
- volit a přesvědčivě odůvodnit výchovná opatření s ohledem na nejlepší zájem dítěte a proporcionalitu
- posoudit, kdy postačí výchovný zásah OSPOD a kdy je namístě řešit věc jako přestupek na úseku SPOD
- pracovat s novými akcenty rodinného práva při hodnocení kvality péče, styku a informování
- nastavit a vyhodnocovat milníky, dohlížet na plnění opatření a včas navrhnout jejich změnu
- legálně a forenzně bezpečně pracovat s listinnými a digitálními důkazy, chránit citlivé údaje
- psát rozhodnutí a vyjádření, která obstojí v odvolání i soudním přezkumu
- účinně koordinovat postup s civilními řízeními o péči, styku a výživném a s návaznými službami

Navržený program si klade za cíl celkově prohloubit teoretické znalosti i posílit dovednostní kompetence cílové skupiny.

Závěr bude věnován konzultacím. **Dotazy**, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail **radovandavid@radovandavid.cz**.

Obsah kurzu:

1. Co se po 1. 1. 2026 skutečně mění a co ne

- Novela se dotýká primárně OZ a ZŘS, nikoli přímo správního řádu či katalogu přestupků na úseku SPOD
- Civilní novinky zvyšují nároky na obsah podkladů OSPOD a na přezkoumatelnost hodnocení rodinné situace
- Nepřímý styk a oboustranné informování jako nové opěrné body pro posuzování spolupráce rodičů

- Zákaz tělesných trestů a ponižujících postupů jako hranice řádné výchovy a signál pro volbu zásahu OSPOD
- Praktický dopad: lepší koordinace výchovných opatření a přestupkových kroků s civilním řízením
- Na co se budou po 1. 1. 2026 více ptát soudy a odvolací orgány u spisů OSPOD
- Co naopak zůstává beze změny v procesních krocích přestupkových věcí a správních úkonů OSPOD

2. Výchovná opatření OSPOD: škála, účel, výběr

- Kdy zvolit výchovné opatření místo sankčního řešení přestupku
- Výchovné pohovory, dohody a dobrovolné závazky jako první linie
- Opatření zaměřená na komunikaci v rodině včetně režimu nepřímého styku
- Doporučení odborných a komunitních služeb a dohled nad jejich využitím
- Nastavení jasných cílů, milníků a způsobu vyhodnocování změny
- Proporcionalita a nejmírnější funkční varianta zásahu
- Dokumentace volby opatření a podmínek tak, aby byly vymahatelné

3. Přestupky na úseku SPOD: kdy a jak postupovat

- Typové situace na úseku SPOD, které mohou naplnit přestupek zákonného zástupce nebo jiné osoby
- Rozhraní mezi výchovným opatřením a podnětem k projednání přestupku
- Jak zohlednit po 1. 1. 2026 civilní úpravu styku a informování při posouzení přestupku
- Důkazní minimum a rozložení tvrzení, aby přestupek obstál v přezkumu
- Koordinace s dalšími orgány veřejné moci a s civilním soudem
- Komunikační strategie s rodinou, aby přestupek plnil i preventivní funkci
- Vztah přestupkové sankce ke zvoleným výchovným opatřením a jejich plnění

4. Nové akcenty OZ/ZŘS v hodnocení kvality péče

- Nepřímý styk jako indikátor spolupráce rodičů a funkčnosti kontaktu dítěte
- Oboustranné informování dítěte a rodičů v přiměřeném rozsahu a formě
- Zákaz tělesných trestů, duševního strádání a ponižujících opatření jako hodnotící kritéria
- Jak tyto prvky promítnout do záznamů OSPOD a do zpráv pro soud
- Rozlišení ochranného chování od maření styku a od odcizování dítěte
- Jak vyhodnocovat přiměřenost zásahu s ohledem na věk a vyspělost dítěte
- Vzorové věcné formulace bez hodnotících klišé

5. Důkazní standardy po 1. 1. 2026

- Důkazní plán: jaké otázky potřebujeme zodpovědět a jakými prostředky
- Triangulace zdrojů: rodina, škola, zdravotnictví, sociální služby, komunita
- Záznamy a listiny vs. výpovědi a ohledání, kdy volit znalce
- Jak odmítnout nadbytečný či nezákonný důkaz a srozumitelně to odůvodnit
- Jak zaznamenat nepřímý styk a informování bez neoprávněného zásahu do soukromí
- Jak popsat „psychické“ formy újmy a komunikace v rodině přezkoumatelným způsobem
- Strukturované shrnutí skutkového stavu pro rozhodnutí či podnět

6. Digitální důkazy v rodinných věcech OSPOD

- Chaty, e-maily, sociální sítě, videohovory a mediální soubory jako důkazní zdroje
- Ověření autenticity, integrity a původu, základní práce s metadaty
- Rizika manipulace a indikátory nevěrohodnosti, kdy zvažovat znalecké zkoumání
- Zákonné limity monitoringu, souhlasy, přiměřenost a ochrana třetích osob
- Redakce citlivých údajů, anonymizace a pseudonymizace ve spise
- Jak citovat digitální obsah v rozhodnutí nebo zprávě srozumitelně a úspěšně
- Bezpečné ukládání a sdílení digitálních příloh v rámci spisu

7. Dítě jako zdroj informací a participace v praxi OSPOD

- Přiměřené zapojení dítěte, prostředí a čas, prevence sekundární viktimizace
- Nesugestivní vedení rozhovoru, ověření porozumění a autentického názoru
- Záznam rozhovoru a shrnutí názoru dítěte způsobem, který je dítě schopno potvrdit
- Kdy a jak zapojit odborníka pro dětský rozhovor nebo posouzení
- Jak promítnout názor dítěte do závěru a doporučení bez zkreslení
- Práce s konfliktem mezi názorem a nejlepším zájmem dítěte
- Koordinace s civilním soudem při zjišťování názoru dítěte

8. Spisová disciplína, doručování, lhůty a přezkum

- Indexace spisu, „mapa důkazů“ a chronologie úkonů
- Doručování včetně datových schránek, prevence sporů o fikci doručení
- Lhůty zákonné a pořádkové, prodlužování a následky marného uplynutí
- Standardy poučení a jazyk srozumitelný i pro zranitelné účastníky
- Jak předcházet „opomenutým důkazům“ a překvapivým závěrům
- Příprava spisu pro odvolání a soudní přezkum
- Interní checklisty kvality před finálním odesláním

9. Koordinace s civilní rovinou: péče, styk, výživné

- Jak sladit výchovná opatření s probíhající civilní úpravou styku a informování
- Jak postupovat, pokud civilní soud stanoví dočasný režim kontaktu či informování
- Předcházení rozporům mezi správním výstupem OSPOD a civilním výrokem soudu
- Komunikační matice OSPOD–soud–škola–zdravotnictví a minimalizace duplicit
- Kdy navrhnout úpravu nepřímého styku místo eskalace přestupkového řešení
- Jak změna skutkového stavu přetaví úřední doporučení a výchovná opatření
- Praktické kazuistiky souběhu správní a civilní roviny

10. Sankční a restorativní přístupy v přestupcích SPOD

- Volba sankce vs. výchovné náhrady s ohledem na účel a dopad na dítě
- Restorativní prvky: omluva, náhrada újmy, komunitní spolupráce
- Jak propojit sankci s plánem změny chování a kontrolními milníky
- Prevence recidivy přestupkového jednání v rodině
- Měřitelné ukazatele úspěchu a jejich periodické vyhodnocování
- Kdy a jak revidovat uložené podmínky v návaznosti na plnění
- Zpětná vazba rodině a motivace k dobrovolnému zlepšení

11. Praktické nástroje pro OSPOD

- Šablona výchovného opatření s jasnými cíli, milníky a způsobem verifikace plnění
- Vzor podnětu k projednání přestupku na úseku SPOD s důkazním minimem
- Vzor stručné zprávy pro civilní soud s částí k nepřímému styku a informování
- Kontrolní list ochrany osobních údajů a práce s digitálními přílohami
- Vzorové pasáže k odmítnutí nadbytečného důkazního návrhu
- Matice spolupráce OSPOD–škola–zdravotnictví–PMS v přestupkových kauzách
- Jednostránkový checklist „Co zkontrolovat v každé věci SPOD po 1. 1. 2026“

12. Diskuse a závěr